

POLITIKAI NAPILAP.

Majelenik minden este (vasárnap kivételével).

Számán mindenütt 1 krajczár.

Előfizetési ára:

Helyben hához hordva vagy vidéken postai székkel: egy hónapra 60 kr.

Esti Hírlap

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda
V. ker., Honvéd-utca 4. szám.Szerkesztési órák:
délután 10 órától délután 8 óráig.

Kiadóhivatal nyitva egész nap.

Szerkesztési telefon: 686.

Kiadóhivatali telefon: 888

Budapest, márczius 2.

A honvédelmi költségvetést vita nélkül fogadta el a képviselőház.

Német-e vagy cseh?

Márczius tizenötödikére hívja össze Gautsch báró az osztrák Reichsrathot: ez a legújabb híresztelés. Igaz-e, nem-e azt bajos volna már ma eldönteni, mert az osztrák kormány maga sem ura terveinek és gyakran egészen rajta kivüleső körülmények térítik eredeti szándékától.

Márczius tizenötödikén tehát ismét hangossá válik a politikai élet Bécsben. Jó napot választottak annyi bizonyos. Márczius udusa az osztrák szabadságnak ötvenedik évfordulója és így mindenesetre zajos lesz a jubileum, amelyre már hónapok óta fegyverkeznek odaát a pártok.

A Reichsrath elé felvonják a két feketesárga zászlót és a hatalmas tölgyfakapukon bevonul majd a Gautsch-kabinét, hogy magát a birodalmi tanácsnak bemutassa.

A bemutatás bécsi házi szokás szerint kétségtelenül igen kedélyes lesz, főképen, ha azon kezdi majd Gautsch kormányelnök, hogy válaszszák meg a Reichsrath urai mélyen tisztelt elnöküket.

Mert hát a Reichsrath az ügyes házszabályok folytán e pillanatban ismét elnök nélkül szűkölködik.

És meg fog kezdődni a vitus tánc Kramars és Ebenhoch körül. Németek és csehek újra harcba szállanak, pusztító szélviharként fog zugni a jóni oszloposarnokok között a Hoch és a Nazdar, az elnök pedig terembiztosok vértezett csapatának védelme alatt fog felmenni a pulpitusra, amely iránt Ausztriában már réges-régen megszűnt a köteles tisztelet és a szokásos becsülés.

Az elnök körül fog tehát megindulni újra a skandalumok árja, mert annyi bizonyos, hogy olyan emberfia nincsen a világon, aki az osztrák parlament elnöki székét aképen tudná betölteni, hogy a csehek és a németek is meg a többi aprólékos náció képviselői is meglegyenek vele elégedve.

A lex Falkenhayn ma már csak az ősi botrányok szomorú tanulsága és így az az obstrukciónak, melyet, ha akarnak mindjárt az elnök választásánál megkezdhetnek, nincs más ellenszere mint a politikai bölcsesség, a hazafias megfontoltság.

De hol keressünk a nemzetiségi fajgyűlölet által elvakított népek táborában bölcseséget és hazafisá-

ságot. Előttük nincs más cél, nincs más irányító eszmény, mint a cseh oroszlan meg az osztrák sas. Pusztuljon az egyik — ez a jelszó és a legvadabb gyűlölet szítja tovább az ész nélkül való harczot.

Igy állanak a maguk meztelenségükben odaát Ausztriában a dolgok és nincsen menekülés ebből a szörnyű circulus vitiosusból.

Német obstrukció, vagy cseh obstrukció? E közül választhat itt Gautsch báró. Ma már olyan a helyzet, hogy egyiknek sincs előnye a másik fölött, mert a hatalmon mindegyik gyöngye, az ellenzéken pedig mindegyik legyőzi a hatalmon levőt.

Német lesz-e tehát a Reichsrath elnöke vagy pediglen cseh — egészen mindegy.

Német-e vagy cseh — ez az a tétongó örvény, mely körülbelül ragadja magával az osztrák parlamentárizmust és ezzel együtt az egész osztrák alkotmányt, sőt Ausztria minden népének ötven esztendő óta gyarapodó boldogságát is.

Budapest, márczius 2.

+ *Kérve a Ház előtt.* A képviselőház kérvénybizottsága Radocza János elnöklésével Perényi Zsigmond báró előadása mellett pénteken délután négy órakor ülést tart, melyen a kérvények 8-ik sorjegyzeke kerül tárgyalás alá. A sorjegyzekek fontosabb részei ezek:

Tíz rendbeli kérvény a Szt. Gellérthegy-i pantheon tárgyában, erre vonatkozólag az előadó véleménye az, hogy a kérvények hivatkozással a házszabályok 195. §-ra a miniszterelnök ulján a kormányának adassanak ki; két kérvény a magyar nyelvű görög kath. püspökség felállításáról szól, amelyekre néve az előadó azt ajánlja, hogy azok a vallás- és közoktatási miniszternek kiadandók; tizenhat kérvény a 48-as alkotások 50 éves évfordulójának megünneplését kéri: mezei: az előadó ezeket a házszabályok 195. §-ára való utasítással a miniszterelnök ulján a kormányának javasolja kiadatni; két kérvény tárgya 1848. márczius 15-ének megörökítése, erre néve az előadó javaslata azonos az előbbeni kérvényekre tett javaslattal. Két kérvény az önálló vámtérület és bank létesítéséről szól: erre néve az előadó a házszabályok 195. §-ára hivatkozva az irattárba való elhelyezést ajánlja; három kérvény a szociális igazságok megállítását tárgyalja, ezeket az előadó a miniszterelnök ulján a kormányának javasolja kiadatni; végre a Pozsonyban létesítendő harmadik egyetemre vonatkozó kérvényre az előadó véleménye az, hogy pártóltag adassék hi a vallás és közoktatásügyi miniszternek.

A képviselőház ülése.

Erdély Sándor milliőt s a ráadásul kapott jó tanácsokat bepakolta tárczájába és megkönnyebbült sóhajjal ment haza. A milliókon kívül egy nem kevésbé becses ajándékot is kapott: az új sajtótörvény megalkotásának jogát. A kiváló kodifikátor lelkében már megindul a danse macabre, — 16. §-ok lejtének vad táncot.

De ma még ne busuljunk e miatt. Hej! ráérünk arra még...

Igy vélekedhetik az ellenzéknek nevezett néhány álmos ur ott balról, — bizonyára azért nyugodtak bele olyan könnyen abba, hogy az Erdély-Perzsel-féle társaság dobja a sajtótörvényt hihedt rostájába, melynek nyílásain át már annyi jog és szabadság pottyant ki. A ma különbe csak annyiban különbözik a tegnaptól, hogy az Erdély-Mócsy dialogusok helyébe Fejérvári-Major doktor duettek léptek.

Szabó György adja elő a napirenden levő honvédelmi költségvetést, s miután rámutatott a multtal szemben felmerült változásokra, a költségvetést elfogadásra ajánlja.

Major Ferenc az egyetlen ellenzéki katona-szakértő. Teljes elismeréssel van a honvédelmi intézmény és kiképzés iránt, mely utóbbiban a honvédek részesülnek. A német császár mondotta, hogy csak vallásos és hazafias katonát tart jó katonának. Felveti a katonák nevelésének kérdését és konstatálja, hogy az a két-három év a katonaságnál csak elrontja a katonát, akit a polgári éretnyekben nem nevelnek. A katonát szabad idejében nem szabad tétlenül heverni hagyni, hanem művelni kell. Azért szükséges, hogy minden ezrednek könyvtára legyen. Katonai újság is kövétel. A katonák vallásos nevelését is sürgeti és felhívja a minisztert, hogy óvja meg a katonákat a szocializmustól. A közegészségügyi oktatást s az első segélynyújtásra való kiképzést a katonaságnál s a csendőrségnél nagyon fontosnak tartja. Helyteleníti, hogy a miniszter nem irt ki a honvédevelőintézetek építésére árlejtsé.

— *Kíván még valaki szólni?* — kérdi Szilágyi.

Alig hisz a füleinek, amikor a felelet — mély hallgatás.

— *A vitát bezárom!* — szól, s már a honvédelmi miniszter áll fel szólásra.

A honvédelmi általános vita alig tartott annyi percig, mint a hány órát velt régebben igénybe.

Fejérvári Géza báró honvédelmi miniszter rövid beszédet mond. Az egészségügyi szolgálatra beosztott katonák a lehetőség szerint a legalaposabb szakoktatásban részesülnek. Az azonban lehetetlen, hogy minden csendőr a szolgálaton kívül maradó kevés idő alatt egészségügyi oktatásban részesüljön. Itt arra kell szorítkozni, amit már csapatnál tanultak. A magyar katonaintézetek építését azért nem bizta árlejtsére, mert az építés sürgősége volt az első szempont. Olyan vállalkozóra bizta az építést, aki már számtalan iskolát épített, s ez olyan gyorsan dolgozott, hogy már a folyó évben megnyílnak az első osztályok. Nem mindig a nyilvános árlejtsé a leg-éőnyösebb a kinstárna nézve. Könyvtárak majdnem mindenütt vannak a tisztikar számára s vannak olvasókönyvek a legénység számára. De a katonai kiképzésre annyira igénybe kell venni minden percet, hogy céltalan lenne legénységi könyvtárakat alapítani, mert az a katona inkább meggy sétálni, ha pár perce van. Nem áll az, hogy a kiszolgált katona olyan istentelen fajta-

ember. Egyesek lehetnek, akik otthon garázdálkodnak, de egészben véve a kiszolgált katona a legderékabb, rendezet szokott ember, akit mindenütt szívesen alkalmaznak. *A vallásosságra mindig súlyt fektetünk.* — jelenti ki Fejérvári — *de juste milient be kell tartani mindenütt. Mi katonákat nevelünk nem kapuczinusokat!*

Viharos derűtség közt folytatja a miniszter:

— Az sem áll, hogy a katonák közt szocialisták vannak.

— *De bizony vannak!* — kiáltja közbe Major.

— Hát arról kezeskedhetik-e a képviselő ur, hogy a kapuczinusok közt nincsenek szocialisták? — kérdi Fejérvári nagy derűtség közt.

Major képviselő urnak még csak egyet kívánok megjegyezni! A minap egy tisztú kaszinóban egy uriember felolvasást akart tartani. A tisztikar megtagadta az engedélyt, s ez az ember hozzám fordult panaszzsal, magát a panaszt nem olvasom fel, Major képviselő ur panaszai is ilyen formák. Az aláírást azonban elmondom, — ime:

— *Vegetáriánus köllő és magyar-honi apostoli szent;* — ez volt az aláírás, — szolt Fejérvári zajos derűtség közt s hozzáteszi szokott befeszítő szavait:

A költségvetés ellen komoly ellenvetés nem tételvén, kérem annak elfogadását.

Meg is szavazták nagy éljenzés közt. A részleteknél szót kért Major Ferenc. Ezuttal is hazafias, vallásos érvelést sürgetett s ismételte, hogy nem nagy bibliothékákat értett a legénységi könyvtárak alatt.

Ezután véget ért a negyven perczig tartó honvédelmi budget-vita s már csak néhány jelentés volt bátra.

Természetesen szó nélkül vették tudomásul Fejérvári miniszter jelenését.

A honvédségi Ludovika-akadémia 1897. évi állapotáról, a közös hadsereg nevelő és képző intézeteiben magyar állami alapítványi helyekre elhelyezett ifjakról az 1897-ik évben, a hadmentességi díjalap állandékáról az 1896-ik évben, a honvédménház 1896. évi állapotáról és a közös hadseregtől a honvédség állományába 1896. évben történt tisztú áthelyezésekről.

Fejérváryt a jobboldal zajosan megéljenezte, s a generális ur szinte szegénylős mosolygással hajlongott köszöngött a kardcsapás nélkül nyert csata után.

A holnapi ülésre a pénzügyminiszterium költségvetésének tárgyalását tűzték ki.

Boda Vilmos többszörösen elhalasztott interpellációja következett ezután, az is csak pár percig tartott.

Boda Vilmos rövid megokolással a következő interpellációt intézte a belügyminiszterhez:

Van e tudomása a belügyminiszter urnak arról, hogy a fővárosi rendőség a szocialista mozgalom vezetőinek lakásán házkutatást tartott s az ott talált pénzeket tekintet nélkül azok eredetére egyszerűen elkobozta?

Van e tudomása továbbá a belügyminiszter urnak arról, hogy ugyan csak a fővárosi rendőség alkalmazottjai, idézés kézbesítésének örve alatt megjelentek egy magános nő lakásán s azt jelenlétükben agyából való kikelésre kényszerítették s magukkal huzozták?

Van-e végre tudomása arról, hogy éppen ezen esetből kifolyólag az amerikai konzul Magyarországot rendőrállammá megtévén, a közbelépésre magát indítatva érezte?

Ha van tudomása, szándékozik-e

legfelsőbb felügyeleti jogánál fogva a vizsgálat megejtésére s annak folytán a törvénybe ütköző cselekmények megtorlása iránt intézkedni?

A miniszter nem volt jelen, s így a válasz elmaradt.
Fél tizenkét ókor már mély csend volt a T. Ház tájékain.

A szilárdságtan.

— A műegyetemi tüntetésekhez. —

Csend van a műegyetemen. A szilárdságtan professzora, Nagy Dezső több engedékenységgel, mint szilárdsággal, ismét meghódította tanítványait. A laikusok pedig azt hiszik, hogy megint rendben van minden, pedig éppen az nincsen rendben, ami igazi okozója volt a tüntetésnek. Lehet ugyan, hogy a tanár engedékenyebb lesz és a hallgatók is még jobban neki ülnek a könyvnek, mivel azonban nézetünk szerint sem a tanár, sem a tanítvány nem oka a minapi tüntetésnek, azért a műegyetemi rend csak kényszerrend lehet és lesz mindaddig, míg a műegyetemi tantervet meg nem változtatják.

Vegyük csak szemügyre például a gépészmérnökök tantervét. A gépészmérnökjelölt tanul szilárdságtant, mechanikát, a gépelemeket, magas színvonalon álló matematikai ismereteket, számsorokat, többszörös integrálokat, projektív geometriát, térbeli feszültségi elméletet és még az égi testek mechanikáját is. Ezenkívül beiratkoznak kényszerűségből gyakorlatias irányú kurzusokra. Ugy, hogy nem ritka ebben a szakmában olyan hallgató, kinek heti óraszámát az ötvenet is meghaladja. Naponta tehát kilenc óra hosszat van az iskolapadban és csak ezután következik az otthoni munka.

Igazán nem értjük, hogy a műegyetemi hallgatók miért tüntetnek tanáruk ellen? Miért nem tesznek ugy, mint a munkások? Csináltasának tüntető táblákat »nyolc órai munkaidő« felirattal és tüntessenek a tanterv ellen.

Mint egy szaklap legutóbbi száma mondja: »már eleve is alig valószínű, hogy közepes képességgel valaki megemészse a műszaki tudományok által nyújtott kemény szellemi táplálékot, ha ekkora kanállal mérjük ki a porcióját.«

Van ezenkívül még egy baj, amely megérdemli, hogy gyógyításért tüntessen a hallgatóság. Ez a tanterv egyes tárgyainak elhibázott irányban való tanítása. A műegyetemi hallgató ugyanis azért iratkozott be a technikára, mert mérnök akar lenni. A papirosos a cél is ez volna. Azonban szoros értelemben véve nem mérnököt, hanem műegyetemi tanárt képeznek belőle. Megterhelik olyan ismeretekkel, amelyekre a mérnöknek szüksége nincs és nem nyer olyan ismereteket, amelyekre szüksége volna.

A helyzet világossá tételére nézzük csak ismét a gépészmérnököket. Egy szakember találjon jegyzetét meg a mi végzett gépészmérnökünkről, hogy ha kezébe kapja oklevelét »mennyiségnyi ismeretei alapján kicsi hijján beállhat még csillagásznak is, ez esetben sem kell ismereteihez — kvantitatív — többlet után pótolnia, mintha a motor-szerkezeti szak kivételével valamely más gépészeti iparágban akar boldogulni.«

Ez annyit jelent, hogy a technikat végzett tanuló oklevéllel a kezében bátran törheti a fejét, hogy mi is legyen vajjon: csillagász-e, professzor-e vagy mérnök?

Ez nem egészséges állapot, ha valaki mérnök akar lenni, ne képezzék ki csillagásznak. És ne essék meg az rendszeresen a műegyetem végzett növendékein, ami a gépészmérnöki szak hallgatóinak háromnegyedén megcsúszik, hogy nem arra képezik, amire az országnak szüksége van. Körülbelül 100 jelölt végez itt évenként és mindannyit motor-szerkesztőnek képezik ki, holott évenként Magyarországon alig 20 motor-szerkesztő kaphat helyet. A tanulók negyötöde pedig, hogy más téren működhesse, például gáz- és petroleum-motoroknál, technológiai munkagépek, járművek, mezőgazdasági gépek szerkesztésénél

vagy mint gyárüzemi mérnök — ehez, ismételnék, magánuton csak annyit kell hozzátanulnia, mintha a mérnöki pálya helyett, mérnöki oklevéllel csillagász akarna lenni.

Kevesebb tanórát, gyakorlatibb tanítást kívánunk és ha kell, különösen a gépészeti szaknak kettő választását. Míg ez meg nem történik, addig a szilárdságtanhoz hasonló elméleti tárgyak miatt még többször fognak megbokrosodni még a hosszú türelmü technikusok is.

Szocialista forrongás.

(Az Esti Hírlap tudósítása.)

Kisvárdai levelezőnk írja, hogy Döghe, Papp és Karász községekből a szocializtikus mozgalmak elfojtására kirendelt katonaságot bevonták. Ugyanezt tették egy század huszársággal Kisvárdán, ugy hogy ott ez idő szerint csak egy század katonaság állomásozik, amelyek bevonatása már közelebb várható. Ezzel szemben azonban mind a négy helyen az egyes csendőröket megerősítették. A szocializtikus mozgalmak ott szűnőfélben vannak, a fellázadt parasztság lassanként a méltányos kérelem terére áll, félő azonban, hogy a tegnapi nappal hatályba lépett munkástörvény végrehajtása a haló parasztságot ismét feléleszti.

Békés vármegyét febr. 28. tavaszi közgyűlésén Lukács György főispán nagy beszédet mondott a szocializmusról. Hangsúlyozta a félrevezetett nép felvilágosításának szükségét, felolvasások, összejövetelek, előadások tartása által, másrészt józan irányú néplapok terjesztésével. Hangsúlyozta a munkások részéről a munkásokkal szemben való méltányos bánásmód szükségét. Reményét fejezte ki, hogy a vármegye több helyen munkásszövetkezeteket sikerül megalakítani. Az új gazdasági törvény helyes végrehajtásától sok eredményt vár.

Miskolcra tizenkét szocialistát tartóztattak le vasárnap este, kik titkos gyűlést tartottak és elhatározták, hogy Miskolcra nagy szocialista pártot alakítsanak. A rendőrségnek tudomására jutván hogy Tökés Alajos helybeli korcsmárosnál napok óta a késő esteli órákban munkások összejövetelt tartanak, Berner alkapitány, Takó, Farkas és Csóra rendőrbiztosok nagyszámu rendőri asszisztencia mellett vasárnap este váratlanul megjelentek Tökés korcsmáros házában, hol tizenhét munkás volt együtt, kik éppen ekkortájt szocialista párt szervezésén tanácskoztak. A rendőrség rögtön házkutatást tartott, még pedig eredménytel. Lázító röpiratokat a »Népszava«, a »Földmivelő« számos példányát, hírhedt szocialista vezérek leveleit, szocialista jelvényeket találtak és foglaltak le. A rendőrség ezután bekísérte a gyűlésen jelen voltakat. Ezek pedig: Göröncz János cipész, Jerem Géza szabó, Helfer Gyula szabó, Frank Mór szabó, Ungár Jenő cipész, Varga András szabó, Furbacher Ferencz cipész, Pinka János szabó, Manca Izák szabó, Hajmócs Bernát Szabó, Kaczián István cipész, Lebda Ferencz szabó, Kohut János szabó, Tóth György szabó, Szendi László szabó, Zarka Árpád szabó, Plankó Kálmán szabó. Kihallgatásuk után — Göröncz János elnök, Jerem Géza alelnök, Helfer Gyula pénztárnok kivételével — szabadlábra bocsájtattak. Tegnapi reggel valamennyiüket kihallgatta Berner alkapitány, azután pedig elrendelte eltolonczoltatásukat.

TÁVIRATOK ÉS TELEFONJELENTÉSEK.

A Zolapör epilógusa.

Páris, márcz. 2. (Az Esti Hírlap távirata.) Trarieux szenátor Béguen vezérkari kapitánytól, a Zolapörben tett tanuvallomásaiért sértő levelet kapott,

Trarieux ezért panaszt emelt Billot hadügyminiszternél, aki kijelentette, hogy nem avatkozik bele ebbe az ügybe. Delpuch szenátor ez ügyben interpellációt szándékozik előterjeszteni.

A tartománygyűlések bezárása.

Prága, március 2. (Az Esti Hírlap távirata.) A tartományi főmarsall az ülés megnyitáskor kijelenti, hogy legfelsőbb rendelet folytán a mai ülés végével az ülészak berekesztetik.

Czernowitz, március 2. (Az Esti Hírlap távirata.) A felirat, amelyet a tartománygyűlés tegnap ülésén lelkesedéssel fogadtak, hangsúlyozza, hogy az osztrák magyar monarchia 6 felsége uralkodása alatt régi nagyságában, de újult erővel újra született. 50 éve mult, hogy Bukovina mint nagyhercegség 6 felsége kegyelméből megkapta önállóságát a legbecesebb ajándékot.

Bécs, március 2. (Az Esti Hírlap távirata.) Kaiser előadó ismerteti a tartományi bizottság jelentését a Dunaszabályozás kiegészítéséről.

Görz, március 2. (Az Esti Hírlap távirata.) A tartománygyűlést 6 felsége rendeletére elnapolták.

Megtámadott konzul.

London, március 3. (Az Esti Hírlap távirata.) A Timesnek jelentik Odessából mult hó 27-éről: A szabasztopolai brit alkonzul néhány nappal ezelőtt, midőn a város környékén szolgálja kíséretében sétált, megtámadták és leütötték. A szolgálait is kegyetlenül bánták el. Mindkettőjüket kirabolva és eszméletlenül állapotban találták meg. Eddig még nem tartóztattak le senkit.

ESTI HIREK.

Stefánia főhercegnő betegsége.

(Az Esti Hírlap tudósítójától.)

Stefánia özvegy trónörökösének betegsége komolyodik. A Budapesti Közlöny mai száma a hivatalos rész élen a következő értesítést hozza:

Stefánia főhercegnő özvegy trónörökösné 6. cs. és kir. fenségénél több napig tartott influenzaszervi tüdőhurut után baloldali tüdő és mellhártyalob lépett fel. A láz mérséklődött. Az éjjeli nyugalom kinzó köhögési rohamok és lélegzési nehézség által nagyon zavarva. A betegség lefolyása eddig szabályos.

Első orvosi jelentés.

6. cs. és kir. fensége meglehetősen nyugodtan töltötte az éjt. A tüdőlob fejlődésében egyelőre szünet látszik mutatkozni, de hogy ez végleges-e, az még nem határozható meg. A kedélyállapot ma nyugodtabb. A láz nagyot csökkent. Kelt Bécsben, 1898. február hó 28-án. Dr. Widerhofer s. k. tanár. Dr. Auchenthaler s. k. udvari orvos.

Második orvosi jelentés.

Stefánia főhercegnő özvegy trónörökösné 6. cs. és kir. fenségénél délután a láz újabb emelkedése mutatkozott egészen 39 fokig; reggel felé a láz csökkent, a tüdő bal szárnyában a lobosodás még tovább terjedt. A többi tünetek a betegségi állapotnak megfelelőek. Kelt Bécsben, 1898. évi március hó 1-én délelőtt 11 órakor. Dr. Widerhofer s. k. tanár, dr. Auchenthaler s. k. udvari orvos.

Meráni levelezőnk írja: Stefánia özvegy trónörökösné az eddigi intézkedések szerint nem érkezik Grázba, ahová már

február 20-án kellett volna megérkeznie. A szolgaszemélyzet visszautazott Bécsbe. A podgyász legnagyobb részét is vissza szállították.

Bécs, március 2.

Stefánia özvegy trónörökösné állapotában a tegnapi nap folyamán gyenge lázas tünetek jelentkeztek. Este a hőmérsék 39°-ra emelkedett, reggel ismét leszállott. A gyuladás tovább terjedése nem konstatalható. A beteg ereje kielégítő.

Városi ügyek.

— A fertőtlenítő-intézet építése. Ma délelőtt tartották meg az árlejtést a fertőtlenítő intézet épületénél szükségessé mázoló és üveges munkákra. A beérkezett ajánlatok közt igen előnyösök is vannak, amelyekre a bizottság a tanács előtti elfogadásra fog ajánlani.

— Új elemi iskola Kőbányán. A kőbányai iskolák száma nemsokára megszorodik egygyel. A vallás- és közoktatási miniszter ugyanis tekintettel Kőbánya lakosságának rohamos szaporodására, engedélyt adott Kőbányán egy magán elemi iskola föllállítására. Az új iskola ez évi szeptember hónapban tényleg meg is kezd a működését.

— A kútvölgyi kórház építésére felügyelő bizottság tegnap helyszíni szemlét tartott a kórházi telepen s örömmel vette tudomásul, hogy az építő és berendező munkákkal annyira haladtak, hogy a kórház, ha csak valamely véletlen akadály nem jön közbe, augusztus hónap elsejével meg lesz nyitható.

— A budai Christen-féle telek. A belügyminiszter jóváhagyta a közgyűlésnek azt a határozatát, amely szerint a Christen-féle budai telek rendezéssé s hogy ezt a helyet nyáron játszótérnek, télen korcsolya pályának használhassa a budai torna-egyesület.

Rendőri hírek.

— Büntetés előtt a hatáiban. Hámosy Márton igazságügyminiszteri szamvizsgáló 16 éves Márton nevű fia, aki a tavaszmező-utcai gimnázium III. osztályának tanulója, ma délelőtt a feletti félelmében, hogy a tegnapi tanári konferencián rosszaságukat fejezik ki hanyagsága miatt, s ezért atyja megfenyít, borzasztó teltre határozta el magát. Kiment a gimnázium egy félre eső helyére, ahol égő gyertyát tartott ruházatához. Rövid idő alatt mintegy élő fánya futkosott jajveszékelve a folyosókon, mire segítségére siettek. A fiu ruháit eloltották ugyan, de oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy eszméletlenül szállították szülőinek zerge-utca 10. sz. a. lakására.

— K tett csecsemő. Tegnapi délután a dohány-utca 67. szám alatti ipariskola a tájában egy 5 hónapos fiugyermeket találtak a járólók. A kített csecsemőt bevitték a Kúcsits-utcai gyermekmenhelybe.

— A Bérczit szerető főkapitány. Mint értesítünk a magasabb rangú rendőrtisztviselőknek egy öt tagú küldöttsége járt tegnap Rudnay Béla főkapitánynál. A küldöttség szónoka Pichler Győző képviselő interpellációjával szemben kifejezte bizalmát és ragaszkodását a főkapitány személyéhez. A főkapitány nyavai beszélgetés közbe a küldöttség egyes tagja élesen elítélte Bérczi Béla rendőrkapitány eljárását s annak az óhajításuknak adtak kifejezést, hogy legalább a központból helyezték el Bérczit, a főkapitány azonban erre sem hajlandó.

— Öngyilkossági kísérlet. Korodai Fábian Kovácslegény felesége Györke Rozália a Drasche féle téglagyárban a fölött való elkésérésében, hogy férje kimaradásáért. Szemrehányással illette

feszfordulatot ívot súlyos sérülésekkel szállították a kórházba.

— **Megakadályozott öngyilkosság.** Tóth Ferencz harminczéves hivataloszlóát épp akkor ragadta meg a 986. számú közrendőr, mikor a lánchíd korlátján át akarta vetni magát. A rendőrségen konstatálták hogy győgyilhatlan elmebeteg, s beszállították a megfigyelő osztályba.

Törvény előtt.

— **Chudy Hugó bűnügye.** Tudvalevő, hogy a budapesti bűnelő törvényszék pár hó előtt közel 25 rendbeli sikkasztás és okirathamisítás miatt hat évi fogházra ítélte a rendőrség egykori potentátumát, Chudy Hugó rendőrtanácsost. Chudy fellebbezet az ítélet ellen és fellebbezésében az egész eljárás megsemmisítését kérte és pedig azért, mert szerinte az ügy fegyelmileg már elbíráltatott és így büntető tárgyalás alapja nem lehet. Fellebbezése folytán az ügy a kir. táblára került, amelynek második büntető tanácsa ma kezdte meg annak tárgyalását. A tanácsban Sárkány József dr., a tábla másodelnöke elnökölt, előadó Bakos János táblai bíró volt. A tanács megszakítás nélkül délután 2 óráig tárgyalta az ügyet, de a rengeteg iratcsomóval nem végezhetett és így az elnök a tanácskozás folytatását holnapra halasztotta. Holnap meghozzák az ítéletet is.

— **A pécsi löporrobbanás ügyével** hétfőn foglalkozott a pécsi kir. ítéletábla. Köszl János kereskedőnek a városháza alatti boltjában 1895. évi június 30-án a löpor felrobbanván, hét embert megölt s negyvenet súlyosan megsebesített. Köszl Jánost a pécsi törvényszék ezért gondatlanságból okozott emberölésért két és fél évi fogházra ítélte. A királyi tábla — mint levelezőnk írja — e büntetést két évi fogházra szállította le.

— **A gödöllői választás.** A legutóbbi képviselőválasztás alkalmával a gödöllői választókerületben Wolfner Tivadar kormánypárti képviselő lett a győztes Várady Károly dr. Ugron-párti jelölttel szemben. A választás után az ellenzék azzal a váddal lépett fel, hogy Jamriska Lajos gödöllői jegyző megvesztegette a választók egy részét és csak ezért jutott győzelemre a kormánypárti jelölt. Az ellenzéki választók nem elégedtek meg a vád hangoztatásával, hanem Jamriska ellen megvesztegetés miatt bűnpórt indítottak. A pestvidéki törvényszék azonban, amely a múlt hetekben tárgyalta az ügyet, nem látta a megvesztegetés tényálladékát fennforogni és Jamriskát a kir. ügyész indítványára felmentette. A felmentő ítéletet ma a királyi tábla Burg Kornél bíró előadása alapján helybenhagyta.

— **Lakás változás** cimen közöltük lapunk legutóbbi számában Z. A. G. egy éretlen értesítését. E közleményünkben tollhírből újságíró társunknak nevezük az illetőt. Holyre kell gazitanunk a hibát azért, nehogy olvasóink azt higgyék, hogy mi Z. A. G.-nak újságokban megjelent írásait helyeselnők vagy pártfogásunkba akarnók őt venni ama sajtóvétségéért, melyért most álli le fogság büntetését. Eszünkágában sincs.

— **A dob-utcai rablógyilkos.** A szegény öreg Kochné a múlt őszszel meggyilkolta és kirabolta Hradit Alfonz Morvaországából idezakadt lakatoslegény, a kit sokáig kerestek a hatóságok, míg végre a mármárosi erdők között rátaláltak és Budapestre hozták. Mielőtt itt még ügyét tárgyalni kezdték, a bécsi országos törvényszék is kikérte Hra-

dít, mert alapos gyanu merült fel arra nézve, hogy Bécsben is gyilkosságot követett el. Az igazságügyminiszter azonban úgy intézkedett, hogy a bécsi törvényszéknek csak akkor adják ki őt, ha ügye Budapesten jogerős ítélettel elintéztést fog nyerni. A budapesti törvényszék ennek folytán a bécsi eset-től függetlenül bírálta el az ügyet és Hradit, rablással párosult gyilkosság miatt két évi fogházra ítélte. A királyi tábla Makay Dezső bíró referálása alapján a jövő hét első napjaiban fog az ügyben ítélezni.

— **A szigetmonostori rablógyilkosság.** A múlt esztendő őszén vakmerő rablógyilkosság történt Szigetmonostoron, amelynek Szalay István, egy öreg fűszerkereskedő esett áldozatul. Fényes délből belépett üzletébe, hol magányosan volt, Löcher Ferencz, egy 18 éves paraszt suhancz, s egy krajezárért czukrot kért. Szalay fölnyult az állványra a czukros üvegeért, ekközben Löcher revolverrel halántékra lötte. A szegény öreg rögtön kiszenvedett. A gyilkos pedig feltörte a fiokot, ahonnan vagy 170 forint készpénzt elrabolt. A pénzből egy koronát 12 éves kis testvérének adott, akit a boltajtóba állított örködés végett. A többi házuk tetője alá rejtette. Kis testvére lett árulója a gyilkosnak, aki a megindított nyomozáskor mindent töredelmesen bevallott. A pestvidéki kir. törvényszék rablással párosult gyilkosság miatt a napokban vád alá helyezte Löcher-t s a bűnügy végtárgyalását a hó 31-ikére tűzte ki. A végtárgyalást Rónay Kamill táblai bíró vezeti, a közvédat: Geguss Gusztáv dr. kir. ügyész képviseli.

Különlétek.

— **Az udvar Budapesten.** A király szokott reggeli sétáján kívül nem volt sehol és hádségéin kívül senkit nem fogadott. Ő felsége holnap délelőtt általános kihallgatást ad, amelyre igen sokan jelentkeztek. Délután lesz az utolsó udvari ebéd, amely után Ő felsége külön udvari vonaton Bécsbe utazik.

— **A királyné Kissingenben.** Erzsébet királyné, mint értesülünk, fűrdőzés céljából jövő hó 15-én Kissingenbe érkezik, ahol részére a Monbijou nyaralót bérelték ki.

— **A beteg herceggasszony.** Bécsi tudósítónk távirata szerint Klementina herceggasszony az éjjel sokat aludt. A jobb tüdőn változás nem észlelhető. A beteg ereje még mindig kielégítő. — **Mária Luiza** bolgár fejedelemné ma reggel Szófiából Bécsbe érkezett; a pályaudvaron a bolgár fejedelem üdvözölte a fejedelemasszonyt. — **Taliani** nunczius az éjjel személyesen adta át Klementina herceggasszonynak a pápai áldást.

— **Ferencz Ferdinánd főherceg Gyürky Viktor gróf estélyén.** Az ismert magyar főúr és neje — mint levelezőnk írja — Meránban fényes estélyt rendezett a Forsterbräu összes helyiségeiben. A Meránban levő magyar és osztrák arisztokrácia majdnem teljes számban megjelent, sőt az itt időző Ferencz Ferdinánd főherceg is kitüntette az estély legmagasabb látogatásával. A főherceg a legszivélyesebben társalgott a jelen volt főrangú hölgyekkel és előkelőségekkel. A táncban ugyan nem vett részt, de érdeklődéssel szemlélte a csárdást ropoglató párokat és gyönyörrel hallgatta a fülbe-

mászó magyar népdalokat. A szombat-helyi cigányzenekar, melyet a grófi házigazda erre az alkalomra Meránba hozatott, fényesen oldotta meg feladatát, annyira, hogy Ferencz Ferdinánd főherceg Gyürky grófnak köszönetét fejezte ki, hogy alkalmat nyújtott neki néhány tősgyökeres magyar népdalban gyönyörködni. A főherceg csak a hajnali órákban távozott az estélyről.

— **A kereskedelmi miniszter kitüntetésé.** Dániel Ernő báró kereskedelmi miniszternek az első osztályú vaskoronarenddel való kitüntetését, a melyet tegnap már jeleztünk, a hivatatos lap ma a következő királyi kézirat közlésével hozza nyilvánosságra:

A Személyem körüli magyar minisztérium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztése folytán Dániel Ernő báró kereskedelemügyi magyar miniszteremnek, kiváló szolgálatai elismerésül, első osztályú vaskoronarendemet díjmentesen adományozom. Kelt Budapesten, 1898. évi márczius hó 2-án. Ferencz József, s. k., B. Bánffy, s. k.

— **Halasi viczozok az akadémia költségén.** A magyar kritika írja a M. Tud. Akadémia folyóiratról az *Irodalom történelmi közleményekről*: E folyóiratnak legérdekesebb speciálitása az Ad vocem című rovat; ebben negyedévenként összegyűjti a szerkesztő a halasi tudós körökben köztetsést nyert életrajzokat s kinyomatja a M. T. Akadémia költségén avval a dícséretes szándékkal, hogy hadd nevesse nek rajt széles e hazában E rovatnak bizonyosan örülni fog a jövő században korunk műveltségének kutatója, mert becses kulturtörténeti adatokat fog találni e lapokon, s megtudhatja ez adatok segítségével, hogy milyen magas színvonalon állott a XIX. század végén egy vidéki városka tudós köreiben gondolkodásmódja. Legjobban annak örülünk, hogy a szegénynek hirdetett M. T. Akadémia még sem lehet olyan nagyon szegény, ha jut pénze a halasi viczozok kinyomtatására és honorálására is.

— **A diák-kongresszus.** Ma délelőtt az egyetemi ifjak küldöttsége tiszteltelt Halmos János polgármester-nél, kérve, hogy engedné át a márczius 13., 14. és 15. napján tartandó diák-kongresszus céljaira az új város-háza dísztermét. A polgármester a kérelemnek legszívesebben eleget tett.

— **Házasságszerző pénzdarab.** Egyik angol lap meséli, hogy a *napolyi herceg, Olaszország trónörököse* feleségével, *Helén montenegrói hercegnő*-vel a numizmatika révén ismerkedett meg. A trónörökös, aki szenvedélyes éremgyűjtő, arról értesült ugyanis, hogy a hercegnő birtokában egy érem-unikum van, az az első pénzdarab, amelyet a montenegrói hercegség először veretett. A herceg értesülése alapján a fejedelem leányához fordult, vajjon ez hajlandó volna-e a pénzdarabot gyűjteménye részére átengedni. A pénzdarab sűrű levelezésre és végül személyes találkozásra adott alkalmat, amelyek folyamán a hercegi pár között kölcsönös vonzalom támadt. Helén hercegnő a drága pénzdarabot férjének ajándékozta, aki azt most kettős becsben tartja.

— **Az erdő-panama.** A m. szigeti kincstári erdő kezelésénél felfedezett visszaélések megvizsgálására Budapest-ről kiküldött Karácsonyi Sándor rendőrkapitány most Debreczenben időzik.

— **Statistika a tüzről.** 1898. évi január havában a *Statistika* Havi Közleménye szerint 697 községben 857 tüzeset fordult elő, míg a múlt év december havában 654 községben 794 tüzeset összes száma. A tüzvész oka 281 esetben volt kétségtelenül bebonyolítva, 576 esetben pedig vélelmezett. A kétségtelenül bebonyolítottak közül 105 esetben gyújtogatás, 19 esetben gyermekek játéka vagy pajkossága, 145 esetben pedig egyéb hanyagság vagy gondatlanság volt a

tüzeset okozója, míg 228 esetben gyújtogatást, 4 esetben öngyújtás, 20 esetben gyermekek játéka vagy pajkossága, 7 esetben világító szerekkel való gondatlan bánás, 125 esetben egyéb hanyagság vagy gondatlanság mellett szólt a vélelem e így az összes tüzesetek közül csakis 190 esetben maradt a tüzeset oka teljesen ismeretlen. A tüzesetek számának megfelelően ugy a károsultak száma mint az elhamvadt érték is megfelelően emelkedett — mert míg december hóban az 531.264 frt kár csak 1230 károsult között oszlott meg, addig január hóban a 629.159 frt kárt 1349 egyén szenvedte. Emberélet azonban január hóban csak 1 esett a tűz martalékául súlyosabb sérülést csak 10 egyén szenvedett. Tízezer forintnál több kárt okozott tüzeset volt összesen 8. Ezek közül a legjelentékenyebb Komárommegyében *Szent-Péter* községben történt ahol a tűzkár értéke 70.283 frtra rugott — míg *Miskolcon* csak 10.070 frtra rugott a tüzvész által elhamvasztott érték.

Az erkölcsös községi elüljáró.

A *Németalföldi Diuzperloo* nevű falu elüljárója erkölcsi érzékének különös jelét adta a napokban, amikor büntetés terhe alatt hagyta meg, hogy *fehérneműket* és *alsóruhákat* tilos az udvaroknak a gyalogjárójára néző részeiben felaggatni. Kuriozus rendelet azzal okolja meg, hogy ilyen ruhadarabok látása gyakran *erkölcstelen gondolatot* kelt.

— **Januári házasságok.** A m. kir. központi statisztikai hivatal Havi Közleményeinek legújabb füzetéből olvassuk, hogy január havában az azt megelőző hónaphoz képest jelentékenyen fellendült a házassodási kedv. Míg ugyanis a múlt év utolsó havában egyes felekezetek a házassodástól visszatartó vallási tilalom hatása alatt csak alig valamivel több mint 5000 házasságot kötöttek, addig januárban megszűnően az egyházi tiltó akadály majd 15000 házasság jött létre (ebből magában Budapesten 346). Ez a szám a melyből a mezőgazdasági munkaszünet hatása alatt a vidék részese-dik a legerősebben, a múlt év ugyanezen hónapjában kötött házasságok összes számához (13.357) vagy 1600-nyit többletet mutat. Az egyes országrészek közül relative és absolute is legtöbb házasság a Dunán túl jött létre, aránylag Erdélyben a legkevesebb. Aránylagosan a legtöbb házasságot *Liptómegegyben* kötöttek, a legkevesebbet *Iorda-Aranyosban*. Törvényhatósági városaink közül a házasságtötesek számaránya tekintetében az első *Hódmező-Vásárhely* az utolsó Nagy-Várad. Vegyes házasság volt 1231, 400-zal több, mint az előző hónapban. A keresztény-zsidó házasságok száma 23. A születendő gyermekek vallása iránt 205 esetben jött létre megegyezés, az összes vegyes házasságoknak egy hatod részében, még pedig az esetek többségében (54 százalékában) az anya vallásának javára. A legtöbb megegyezés — szám szerint 127 — a róm. kath. vallásnak kedvez, a református fél javára 50, az ágostaiéra 15, a görög katolikusra 8, a görög keletiére 4 megegyezés étesült. A 23 keresztény-zsidó házasság közül 6 esetben jött létre megegyezés a születendő gyermekek vallására nézve, ezekből 1 szől zsidó, 5 a keresztény fél javára.

Felekezetek kivül svábok.

Mint *Debreczenből* írják a *balma-ujvárosi* ref. vallású svábok között a szocialista izgatások legelső közel fogható eredménye abban nyilvánul, hogy az egyházi adózás miatt felekezet-nélküliséggel való fenyegetőzéseket szombaton tényleg beváltotta negyvenegy család. Negyvenegy család fő jelen-tette ki *Ferenczy Elek* fősolgabíró előtt a törvényes formák megtartása mellett, *Hoffmann Dávid* német ref. lelkész által kiállított bizonyítvány felmutatásával, hogy ők elhagyják apák vallását, amelyhez azok századokon keresztül, véres üldözések között is híven ragaszkodtak. Az amugy sem népes újvárosi német egyház híveinek egy tizedrésze lett ez által felekezet-nekülivé, hit, vallás, egyháziállatv.

Borzalmas tűzhalál. Hajmeresztő szerencsétlenség áldozata lett — mint torontáli levelezőnk írja — *Melenczén* szombat este *Kagyalin* Koszta odaváló lakos két gyermeke, a 4 éves Emil és 2 éves Katicza, kiket szüleik felügyelet nélkül hagytak otthon. Mig az apjuk bement a vásárra *Nagybecskerekre*, addig anyjuk a szemszédbe ment egy kis trécselésre és a gyermekeket a bubos kemence mellé rakta. A gyermekek megunva a sok várakozást, játékszer után néztek s e célra alkalmasnak tetszett nekik a szoba asztalán heverő gyújtó, melylyel addig-addig játszottak, míg az égő gyújtóból ruhájuk meggyulladt. A két gyermek hirtelen egy láng lett s rémes kiáltozásba tört ki, mire az utcán járó-kelők segítségükre siettek. Letépték róluk az égő ruhát, de már késő volt, mert a gyermekek iszonyu kínok között hemsokára kiadták lelküket. A vásárról hazatérő apa csak az elszenesedett kis hulláskát találta, mert neje is időközben félelme által kergelve a házról megszökött.

színházak.

Mai színházi műsorok:

A Nemzeti színházban: *Medea*. *Grillparzer* tragédiája. Főszereplők: *Marjóthy M., Pálfi, Jászai M. és Felckiné*. Kezdeté 7 órakor.
Az operaházban: Nincs előadás.
A városi színházban: Nincs előadás.
A vígszínházban: *Vege a szerelmnek*. *Bracco* vigjátéka. Főszereplők: *Lánczy J., Fenyvesi, Göth, Tapolczai, Ráthonyi és Gál*. Kezdeté fél 8 órakor.
A népszínházban: *A varázsgyűrű*. *D'Emery és Burani* operettje. Főszereplők: *Kenedich, Szirmai, Kéry Klára, és Solyomosi*. Kezdeté 7 órakor.
A magyar színházban: *A Michu Vadnyok*. *Vanloo és Duval* operettje. Főszereplők: *Szilágyi K., Boross E., Komáromi M., Vlád G. és Szentmiklóssy*. Kezdeté 7 órakor.

*** Vendégszereplések.** Az előkelőbb vidéki színházak mindegyike büszkén hirdeti mostanában, hogy ez, vagy az a fővárosi művész, vagy művésznő megkezdte, folytatja, vagy befejezi vendégszereplését. Tényleg a fővárosi színházak tagjai a vidéken apo toloskodnak a haute saisonban, amit leginkább bizonyít ez a statisztika: A *szegei* színházban e héten vendégszerepltek, illetőleg vendégszereplni fognak: *Z. Bárdy Gabi*, a népszínház primadonnája, *Ujházi Ede* és *Nadai Ferencz*. Az *aradi* színházban: *Delli Emma* és *Németh József*; *Debreczenben*: *L. Komáromi Mariska* és *Somló Emma*.

*** Becskiek árvája.** A *győr-soproni* színház egy ilyen című eredeti népszínmű előadására készül. A darab szerzői: *Hegyí Jenő* és *Virág Jenő győri* írók.

*** Főpróba.** *Gerő* Károly új népszínművéből, a „*Felhőszakadás*”-ból holnap 10 órakor tartják meg a jelmezes főpróbát a népszínházban. A darab főszerepét *Kéry Klára* játssza. Ő segítette diadalra *Gerő* Károlynak egy másik darabját, a „*Próbaházasság*”-ot is.

A kulisszák mögött.

Az újságírók vasárnapi bálján történt, hogy *Gassi* Mariska, a népszínház bájos naivája — elbukott. A tánczosa megcsuszott a «Royal» sima parkettjén és magával rántotta őt is. A teremben nagy riadalom támadt, amint a *Gassi* Mariska pompás égszínké szelyem ruája a padlón elterült és ahány fiatalember csak jelen volt, egy pillanat alatt mind ott termett a végzetes helyen. Mindenki segédkezni akart a talpraállásnál és mindenki sajnálkozott a baleset mián. Csak maga a naiva mosolygott, kacagott olyan szépen, kedvesen, ahogy éppen csak ő tud mosolyogni, kacagni — és vizsgálatla a sajnálkozókát ekképen.

Ó, mással is megesezt már, hogy elbukott. A szomorú a dologban csak az, hogy — ennyi ember előtt történt.

W. Nagy

KÖZGAZDASÁG.

A párisi kiállítás. A mai hivatalos lap közli a párisi kiállítás magyar bizottságára vonatkozó következő kinevezéseket:

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter az 1900. évi párisi nemzetközi kiállítás magyar történelmi kiállításának rendezésére szervezett *történelmi bizottságnak* tiszteletbeli elnökévé *Vaszary* Kolos hercegprímást, elnököivé; *Széchenyi* Béla gróf v. b. t. tanácsost és *Bánffy* György gróf v. b. t. tanácsos főajtónálló mestert, tagjaivá: *Andrássy* Géza gróf cs. és kir. kamarást, *Andrássy* Dénes gróf főrendiházi tagot, gr. *Apponyi* Sándor cs. és kir. kamarás, főrendiházi tagot, herceg *Batthány-Strattmann* Ödön v. b. t. t. főrendiházi tagot, *Brankovits* György v. b. t. t., gör. kei. patriarchát, *Bubics* Zsigmond v. b. t. t., kassai püspököt, herceg *Esterházy* Pál v. b. t. t., tanácsost, dr. *Fejérfpatak* László muzeumi igazgatót, *Gromon* Dezső v. b. t. t., honvédelmi államtitkárt, *Herman* Ottó a magyar ornithologiai központ főnökét, dr. *Károlyi* Árpád cs. és kir. házi-, udvari és állami levéltári igazgatót dr. *Müller* Frigyes erdélyi ág. ev. püspök, főrendiházi tagot, id. gr. *Pálffy* János v. b. t. t., főrendiházi tagot, *Pauler* Gyula dr. miniszteri tanácsos orsz. főlevéltárnokot, *Ráth* György nyug. kir. táblai tanácselnök főrendiházi tagot, *Román* Miron v. b. t. t., gör. kei. érsek és román metropolitát, *Szalay* Imre min. tanácsos muzeumi igazgatót, *Szász* Domokos erdélyi ev. ref. püspök főrendiházi tagot, *Szmrecsányi* Pál szepesi püspök főrendiházi tagot, *Thallóczy* Lajos cs. és kir. udv. tanácsost, *Teleki* Samu gr. főrendiházi tagot, *Thaly* Kálmán orszgy. képviselőt, *Zalka* János vbt., győri püspök főrendiházi tagot;

A végrehajtó bizottságba: *Czobor* Béla dr. c. m. tanárt, *Fittler* Kamil, az országos iparművészeti iskola igazgatóját, *Radisch* Jenő, az iparművészeti muzeum igazgatóját, és *Szendrei* János miniszteri titkárt kinevezte.

III. osztályú kocsi a gyorsvonaton. A magyarországi kereskedelmi utazók egyesülete a magyar királyi államvasutak igazgatóságától arra a kérésére, hogy a gyorsvonattal III. osztályú személykocsi is járjanak a következő választás kaptak:

A magy. kir. államvasutakon és főleg azon vonalrészekben, amelyeken számottevő személyforgalmunk van, megfelelő számú és oly nagy sebességgel járó személyvonatok közlekednek, melyeknek igénybevétele mellett a III. osztályú utasok is céljukat elég gyorsan elérhetik. Azon kivételek esetében pedig, amikor a személyvonatok menetsebessége a III. oszt. utasokat ki nem elégítheti vagy a gyorsvonatok igénybevétele más okok miatt teszi szükségessé, a m. kir. államvasutak személydijszabásának rendkívül olcsó díjtételei alkalmas nyújtanak a különben a III. osztályban utazni szokott utasnak is, hogy számbavehető áldozat nélkül a gyorsvonat II. osztályát használhatja. A magy. kir. államvasutakon fennálló forgalmi és díjszabási viszonyok lényegesen különböznek a külföldiektől, ahol a személyvonatok részben lassabban közlekednek és a személyvonatu és gyorsvonatu díjtételek közti különbség aránytalanul nagyobb. Jelzett indokok folytán és mivel aránylag nagyobb sebességgel közlekedő I. és II. oszt. utasok által is már teljesen kihasználtságunk terhelése III. oszt. kocsi csatlóása által immár nem fokozható, ennél fogva a című kívánságát teljesíthetőnek nem találjuk.

Jelentések a tőzsdékről.
A gabonaüzlet Budapesten. Amerika magasabb jegyzése dacára bágyadt hangulat terjedt el, a forgalom korlátoltan alakult. Elkelt nyugodt irányzat mellett 8000 q. buza valamivel olcsóbb áron.

A következő buzafajok kerültek forgalomba.

Tiszavidéki	100 mm.	75 kg.	12.40 frton
>	100	>	76 >
>	100	>	75 >
>	300	>	76.5 >
>	500	>	77.5 >
Bajai	110	>	73.5 >
Bánsági	1400	>	73.5 >
Raktáraru	500	>	77.5 >
>	500	>	78 >

Jelentések a tőzsdékről.
A gabonaüzlet Budapesten. Amerika magasabb jegyzése dacára bágyadt hangulat terjedt el, a forgalom korlátoltan alakult. Elkelt nyugodt irányzat mellett 8000 q. buza valamivel olcsóbb áron.

A következő buzafajok kerültek forgalomba.

Tiszavidéki	100 mm.	75 kg.	12.40 frton
>	100	>	76 >
>	100	>	75 >
>	300	>	76.5 >
>	500	>	77.5 >
Bajai	110	>	73.5 >
Bánsági	1400	>	73.5 >
Raktáraru	500	>	77.5 >
>	500	>	78 >

Egyéb gabonaneműekben a hangulat elég szilárd, az árak nem változtak. *Rozsot* 8.70—8.90, *tengerit* 5.80—5.40 és *szabot* 6.60—7 frton vásároltak.

A határidőplaccon a spekuláció csekély érdeklődése következtében a gabonaárak hanyatló armozgást követtek.

Kötötték:

Buza tavaszra	12.11—12.08
Buza őszre	9.10—9.15
Rozs tavaszra	8.60—8.58
Tengeri máj.-jun.-ra	5.40—5.38
Zab tavaszra	6.54—6.51

A déli tőzsde zárhatjegyzései:

Buza tavaszra	12.09—12.10
„ őszre	9.13—9.15
Rozs tavaszra	8.60—8.62
Tengeri máj.-jun.-ra	5.39—5.40
Zab tavaszra	6.52—6.54

A budapesti értéktőzsde. A beruházási kölcsön kibocsátására a két hitelrészvény igen élénk forgalomban emelkedett, míg a többi érték változatlan árfolyamon szerepelt.

Az előtőzsdén előfordult kötések: magyar hitel. 382.75—384.25 osztrák hitel részv. 365.70—366.30 — leszámitoló bank részv. 258.—257.75 osztrák-magy. államvasut részv. 340.50—341.25 rimamurányi vas-mű részv. 247.75.—.— közúti vaspálya részvény 401.75.—402.— villamos vasut részvény 279.— frton.

Zárhatkor maradt: magyar hitelrészvény 383.65 osztrák hitel részvény 366.30 osztrák-magy államvasut részv. 341.10 leszámitoló bank részvény 257.75. jelzáloghitelbank részvény 266.75 közúti vaspálya részvény 402.— városi villamos vasut részvény 279.— forinton.

A déli tőzsdén jegyzettek: magyar hitelrészvény 384.—383.50 osztrák hitelrészvény 366.—366.40 osztrák-magyar államvasut részvény 341.25—341.50 leszámitoló bank részvény 258.—.— jelzáloghitelbank részvény 266.75.—.— rimamurányi vas-mű részvény 247.75.—.— közúti vaspálya részvény 401.50.—.— városi villamosvasut részv. 279.—.— forinton.

Zárhatkor maradt: magyar hitelrészvény 383.40 magyar aranyjárdék 122.50 magyar koronajárdék 99.45, pesti magyar kereskedelmi bank részvény 1405.—, osztr. hitelrész. 365.90 leszámitolóbank részv. 258.— jelzáloghitelbank részvény 266.75 rimamurányi vas-mű részvény 247.75, salgótarjáni kőszénbánya részvény 585.— déli vasut részvény 79.75 városi villamos részvény 279.—, közut vaspálya részvény 401.50 forinton.

A gabonaüzlet Bécsben. A budapesti készáruipiaczól érkezett kedvezőtlen jelentések az irányzatot elanyagították az árak csökkentek.

Jegyzések:

Buza tavaszra	11.92—11.93
Rozs tavaszra	8.83—8.85
Tengeri máj.-jun.-ra	5.65—5.67
Zab tavaszra	6.86—6.88

A bécsi értéktőzsde. A külföldi vételmegbizások az irányzatot megszilárdították, a vezető értékek jelentékenyen emelkedtek.

Jegyzetek: osztrák hitelrészvény 366.20 magyar hitelrészvény 383.75, magyar aranyjárdék 122.50, magyar koronajárdék 99.65 anglo bank 16.50, osztrák-magyar államvasut részvény 341.40 frton.

Piaczi árak.
 (A. A.) A központi vásárcsarnokban ma élénk forgalom volt. Az árak nem változtak. Az árak kicsinyben való cladása a a következőleg alakult:

Hús: I. rendű levehsus 72—80, II. rendű levehsus 60—68, III. rendű levehsus 48—56, vesepecsenye egész 72—80, rostélyos 72—80, fehér pecsenye 72—80, tisztított vesepecsenye 170—200, marhanyelv nyersen 64, páczoiva 90, füstölve 120 kr kilója. Borjúhús zomb 100—120, eleje 68—80, pörköltnek 56—64. Birkahús eleje 44—48, hátúja 52—56, pörköltnek 40. Bányhús, első negyed 60—100, hátúlsó negyed 80—150. Disznóhús zombja, lapoczkája 72, szűzpecsenye 90, karaj — 90, füstölt sonka 90—100, prágai sódar 110—115 nyelv 30—35 kr olvasztani való szalonna 60—, zsir. I. rendű 64, II. rendű 60, háj 62—64, kocsonyának való 48—50 kr. kilónként.

Baromfi: Rántani való csirke 120—140 sütni való csirke 130—150, tyúk 150—160, kappan 240—300, pulyka 500—700 kövér lud 6.20—10 frtfg. sovány kacsza 240—280, kövér kacsza 350—400 krajczár páronként. Tisztított baromfi: csirke 70—80, császár poulard 85—100, kr. kappan 120—140, krajczár, galamb 30—35 kr. sovány kacsza 150—160, hizott 150—180 kr. drbkent. Stíria

poulard és kappan 120—130, pulyka 58—80, kr. Lud kilója. 58—60 kr, elsőrendű zsir 80—90, háj 90. olvasztott zsir 80—90 kr. libamáj 150—200 kilója.

Vadak: Vaddisznó zombja 90—100 kr, Karaj 70—80kr. kil. gyöngytyuk 100—120 150, vadkacsza 90—100, hófajd 160, vadliba 150 kr. drbja, Fenyvesmadár 40 kr. párja.

Halak: Élő ponty 80—120, csuk 60—120, kecsge 100—200, süllő 80—160 krajczár. **Jegelt halak:** ponty 20—60, csuka 20—50, kecsge 120, fogas, süllő 80—160, apró hal 30—50. Lazac — 550 krajczár kilója.

Kenyér, fehér 1. számú lisztminőség: 45 dk. 12 kr., 1 kl. 20 kr., 2 kl. 40 kr.; barna 5 számú lisztminőség 1 kl. 15 kr., 2 kl. 30 kr., 3 kl. 45 kr., 4 kl. 60 kr. — **Soroksári kenyér,** fehér 1 számú lisztminőség 50 dk. 9 kr., 1 kl. 18 kr., 2 kl. 36 kr.; barna 5. számú lisztminőség 1 kl. 16 kr., 2 kl. 32 kr., 3 kl. 48 kr., 4 kl. 64 kr.

Külön/élek: Teavaj 120—140 főzni való 90—100, tojás 7 drb 20 kr, teatojás 30, 35 drb főzni való tojás — 38, 40darab 100 krajczár.

Felelős szerkesztő: *Neszmély Artur*

A Ganz és Társa
 vasúti és gépgyár részv. társulat Budapest t. cz. részvényesei 1898 márcz. 19-én szombaton d. u. 3 órakor Budapesten, II., Ganz-utca a gyár helyiségében tartandó

Huszonkilencedik rendes közgyűlésre tisztelettel meghívtnak.

Hübner Frigyes
 hentes-, csemege-, sajt-, vaj- és borjizete Budapest, Váci-utca 12.

ajánlja legnagyobb választéku raktárát mindennemű finom likőrök, cognac, pezsgők, befűttek, sütemények, csokoládé cukorkák, korai fűszerek és korai gyümölcsök, friss őszibarozok, zöld borsó, földipeper, saláta uborka és állandóan friss mákos és diós patkókban.

Buffet-Reg-elizszo
 Megrendelések mulatságokra, ebédekre, vacsorákra házánál. Legjobb kiszolgálás és legszépbb rendezéssel a legolcsóbb árak mellett el'ogadtatnak.

Bem-Petőfi
 Nagy-Szeben bevétele 1849.
 Styka, Vágó és Spányi nagy körképe.
 Megnyílik márcz. 11-én
 Arena-ut 70. Városliget.

Meghívás
 a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó-Banknak

1898. márczius 13. án déli 12 órakor, saját helyiségében (V., Dorottya-u. 6. sz. a.) tartandó

XXVIII. Rendű közgyűlésére

Nap rend:
 1.) Az igazgató jelentése az 1897 évi üzletről.
 2.) 1897. évi számadás és mérleg előterjesztése és az igazgatóságnak a megállapítandó osztalékra vonatkozó indítványa.
 3.) A felügyelő-bizottság jelentése az igazgatóság által előterjesztett évi számadás és mérlegről, valamint a nyereség felosztását illetőleg tett indítványok megvizsgálásáról.
 4.) Ezen tárgyak, nemkülönbön az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére adandó felmentvény feletti határozat.
 5.) A felügyelő-bizottság megválasztása.

Azon részvényesek kik a közgyűlésen résztvenni kívánnak, felhívtnak, hogy az alapszabályok 17. §, értelmében részvényeiket, a még le nem járt szevényekkel együtt legelőbb f. é. márczius 10-ig a társaságnál Budapesten, vagy az Union-B. nk-nál Bécsben letéteményezzék.
 A megvizsgált mérleg és az erre vonatkozó felügyelő-bizottsági jelentés 1898. márczius 4-étől kezdve a társaság helyiségeiben a részvényesek rendelkezésére áll.
 Budapest, 1898. február
Az igazgatóság.